

Branje in gibanje

Branje in gibanje sta dve dejavnosti, ki sta nujno potrebni za celostni razvoj otrok, zato ne čudi, da sta se znašli z roko v roki v marsikateri bralno-gibalni akciji. V letu 2022 je potekala akcija v okviru Nacionalnega meseca skupnega branja pod sloganom, ki ga je že v 17. stoletju zapisal irski pisatelj Richard Steel: **Branje je za duha to, kar je telovadba za telo.**

Prav tako je bil lani kot praznik določen **Dan slovenskega športa**; na spletni strani je pojasnjeno (<https://danslovenskegasporta.si/>): »Na ta dan bomo obuli športne copate, napihnili žoge, zavrteli pedala, razgrnili joga blazine, si privoščili skok v vodo in še marsikaj. **23. septembra** šteje čisto vsaka oblika telesne dejavnosti!« Pojasnjeno je, da datum praznika slovenskega športa ni bil izbran naključno, pač pa zato, ker je na ta dan »na olimpijskih igrah prvič zaigrala slovenska himna. Zdravljica je v čast našim olimpijcem, veslačema Iztoku Čopu in Luki Špiku ter strelcu Rajmondu Debevcu, prvič zaigrala 23. septembra 2000 na olimpijskih igrah v Sydneyju.«

Za spodbujanje branja s športno tematiko sem pripravila nekaj namigov:¹

Posebej opozarjam na nekatera izvorna slovenska literarna dela (kratka proza, povesti) z otrokom kot glavnim literarnim likom, ki so namenjena učencem na razredni stopnji. Besedila so lahko literarizirani življenjepisi, npr.

doslej je izdal Primož Suhodolčan štiri take fantastične pripovedi (podnaslovljene so kot resnične pravljice) o znanih slovenskih športnikih: *Tina in medvedja moč* (Tina Maze), *Anže: ledeni kralj* (Anže Kopitar), *Goran: legenda o zmaju* (Goran Dragić) in *Primož in Bajk: neverjetna dirka* (Primož Roglič). Desa Muck je v seriji o Anici izdala knjigo *Anica in športni dan*, v kateri naslovna junakinja pomaga prijatelju Jakobu pri treningu teka, da se ne bi osramotil na **športnem** dnevu.

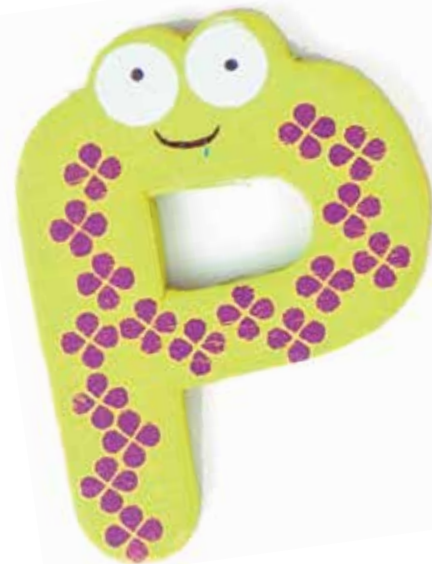
Veliko je živalskih pravljič, ki vsebujejo temo športa, npr. *Živalska olimpijada* Svetlane Makarovič (kako tekmujejo živali, v vseh športih so boljše od ljudi) ali *Bober nogometaš* Nine Mav Hrovat.

Zanimive so tudi nekatere slikanice Vesne Radovanovič iz zbirke *Modri planet*, npr. realistična zgodba *Mavrični balon* (o poletu z balonom, saj mala Ida preživi veliko časa na športnem letališču, njen očka je namreč pilot in padalec) in fantastična kratka zgodba *Aljažev čevelj* (glavni lik je čevelj, zaradi katerega je deček preživel nesrečo v gorah).

Med leposlovnimi besedili slovenskih avtorjev o športu je veliko povesti in romanov za starejše šolarje (morda pa katero od del vseeno pritegne že koga na razredni stopnji), npr. štiri povesti Primoža Suhodolčana o košarkarju Ranti, prav tako o košarki piše Goran Gluvič v delu *Fantje, žoga, punce*; o nogometu piše Goran

Gluvič v romanih *Brcanje z glavo* in *Dvojna podaja* ter Žiga X Gombač v delu *NK Svoboda*; o tenisu Milan Petek Levokov v fantastični propovedi *Skrivnost oblačne gore*, o smučanju Jani Virk v romanu *Poletje na snegu*, o pohodništvu pa Igor Karlovšek v romanu *Preživetje*.

Za tiste učence, ki se intenzivno ukvarjajo s športom, pa bi lahko bil zanimiv program **Športajmo in berimo**, ki je nastal pod okriljem Olimpijskega komiteja Slovenije (<https://www.olympic.si/>): **#športajmoinberimo: nacionalni medresorski program za spodbujanje branja med mladimi športniki in športnicami**. Na spletni strani je dostopen tudi seznam nekaterih knjig o športu, ki so ga pripravili v Mestni knjižnici Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo.

¹ Več o leposlovnih besedilih, povezanih s športom, je objavljenih v publikacijah:

– monografija D. Haramija 2012, *Nagrajene pisave*

– v monografiji *Pogledi na šolo 21. stoletja v duhu kompetenc in pismenosti*, 2022 v dveh poglavjih:

Haramija in Pulko: Možnost vključevanja gradnikov bralne pismenosti v vse predmete oz. na vsa predmetna področja, str. 159–173,

Polona Vilar in Dragica Haramija: Kakovostna šolska knjižnica v vrtcu, str. 205–221.